

Poltava periodical publications date back to the 27th of October, 1830 with the approval of the regulation on publication of the state printed authorities in governorate towns [2, 213]. "Poltavskie gubernskie vedomosti", "Poltavskie eparhialnye vedomosti", "Zemskiy obzor", agricultural weekly paper "Hutoryanyn" were published in Poltava prior to the revolutionary events in 1917. The revolutionary events of 1905–1907 contributed to the development of the national and governorate political press. The main platform of the Social Democrats was daily paper "Kolokol". There were Ukrainian language newspapers – "Hliborob" and "Rodnoi kraj" [8].

According to researcher O. Reienta, the media helps to plunge into the whirligig of problems that troubled society of that time – from the state of the buildings, streets, markets, transport to the artistic problems and cultural life of townspeople in general [15, 227]. The system of the social values of that time was to some extent illustrated by the advertisements placed in newspapers. Store advertising with a list of offered goods helps to recreate the range of items of daily use that were associated in the public consciousness with guaranteed quality of goods. Also the circulation of different rumours, that was spread by residents and sometimes stretched by the press, was an integral part of urban everyday life. The latter often "embellished" the official news with free, clear interpretation for townspeople for better sales of any given newspaper. The period, that we are considering, was no exception.

Alcohol has always been and remains one of the most relevant and popular subject. It was vividly discussed in the media, professional and journalistic literature. There were proposed different means to solve the problem of alcohol addiction of preventive, medical, repressive character.

The only comprehensive opportunity of promotion and education of sober lifestyle among the population was to attract the means of the mass media. The issue of alcoholism and excessive drinking was lively discussed in general and special (educational, legal, military) press. Another important issue faced by society in this period was "sexual one" and discussions on ways of sex education. As a result, it is extremely interesting to trace the causes and consequences of "sexual revolution" in the Russian society that were covered in the media and to determine the place of "sexual issue" in the everyday life of young people.

These are only a few lines singled out by us for research of the specified topic. We can see that the use of a specific type of sources, such as newspapers and periodicals press, provides an opportunity to get into the thick of things that troubled society in the late 19th – at the beginning of the 20th century. The press allows understanding the system of the social values of that time, tracing the way of formation of cultural space of different social groups. Synthesis and analysis of the topic of the press and the mass media in the stated period makes it possible to identify trends and to see the dynamics of changes and the emergence of new themes, which gives an opportunity to study the formation of sociocultural environment of the Poltava governorate in complex.

Key words: Poltava province, socio-cultural environment, anticulture, press, periodical, advertising, rumours.

УДК 792.82:930.85

Щербак Євгенія Вікторівна
аспірантка

ЗНАЧЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

У статті автором розглядається значення та місце художнього образу в мистецтві, зокрема хореографічному. Досліджено вплив та взаємозв'язок основних культурних тенденцій на зміну образів у мистецьких творах різних часів.

Ключові слова: художній образ, мистецтво, балетна вистава, хореографічне мистецтво, тенденції розвитку.

На сьогодні у вітчизняній спеціальній літературі естетичні питання хореографії вивчені недостатньо. Сучасний період відзначається увагою дослідників до проблеми художнього образу взагалі та художнього образу в мистецтві й культурі ХХ століття зокрема (Н. Лазеров, І. Нікітіна, В.Куглік, І. Стаф, О. Михайлов, О. Якімович та ін.). Відбувається це тому, що за давньою традицією хореографічне мистецтво незаслужено вважається вузьким, суто специфічним, відокремленим від широкого кола світоглядних проблем, що стоять перед естетичною наукою. Водночас багата й різноманітна практика балетного мистецтва, за умови невинності зі сфери нашої естетики, могла б мати для неї велике значення. Балетне мистецтво пов'язане з новаторськими пошуками художнього освоєння об'єктивної реальності, його насувні проблеми входять у загальне русло проблем естетики. Крім того, хореографія як частина мистецтва і культури несе в собі відбиток основних елементів розвитку світової цивілізації. Будучи мистецтвом справді інтернаціональним, танець переноситься з країни в країну, постійно збагачуючись і розвиваючись. Кращі твори класиків хореографії Доберваля, Перро, Петіпа, Іванова, Фокіна продовжують жити, на багато десятиліть, а іноді й на ціле століття переживаючи своїх геніальних творців. Українське хореографічне мистецтво, звертаючись до вершин хореографічної думки минулого, відбирає для себе все найкраще, здатне до розвитку, до вдосконалення художніх можливостей танцювальної мови. Сьогодні балетне мистецтво, як ніколи, переживає період бурхливого зростання, сміливо оновлює свою образну поетику, образно-емоційний зміст, органічно здатне до танцювально-пластичного висловлення передових ідей сучасності. Тому вивчення значення образу, його розвиток для мистецтва є актуальним на сьогодні. Розвиток мистецтва як елемента духовної культури зумовлюється як загальними закономірностями буття людини й людства, так і естетично-художніми закономірностями, естетично-художніми поглядами, ідеалами й традиціями [2].

Художній образ постає як основний елемент, за допомогою якого митець відображає особисте ставлення до наявного стану загального культурного процесу. Кожен вид мистецтва має свої специфічні закони відображення життя, свої особливі форми, виразні методи і свій матеріал. Завдання будь-якого художника – поета, письменника, музиканта, режисера чи балетмейстера – відтворити засобами свого мистецтва атмосферу того часу, про який він розповідає в творчості через відображення конкретної події, тобто створити художній образ.

Хореографія – мистецтво образно-пластичного, емоційно-чуттєвого відображення дійсності, сутністю якого є ритмічна зміна систематизованих художньо зумовлених положень людського тіла. Виразальним засобом тут є узгоджене та послідовне поєднання рухів рук, ніг, корпусу, голови, різноманітний гармонійний ритм яких фіксується в танцювальних па, позах, жестах, міміці. Поєднання виразних засобів підпорядковується внутрішній інтонаційній логіці розвитку дії. Саме це є початком створення художнього образу, який є першоосновою хореографічного твору й сприймається опосередковано через хореографічні фрази, речення, періоди [4, 56].

Хореографічне мистецтво й культура створюють та впроваджують свої закони осягнення світу, засновані як на конкретній відповідності життєвого й художнього матеріалу, так і на ступеню відповідності метафоричному образу віддзеркалення життя. Виразальні засоби танцювальних форм як головні чинники художньої практики хореографічної культури пройшли тривалий еволюційний шлях, видозмінюючись і збагачуючись, згодом утворили систему, яка визначає наукові знання, виразальні засоби, аудіовізуальну й ритмопластичну основу, формально-технічні принципи, естетику, специфічні риси й можливості хореографічної культури. Можна висунути гіпотезу про феномен хореографічної культури, її унікальності в галузі художньої культури та очевидної комунікації і взаємозв'язку серед філософських, історичних, культурологічних, психологічних, педагогічних, фізико-математичних наук, фізичного виховання та спорту, соціальних комунікацій [8, 193].

Хореографічний образ – явище складне. Його зримі компоненти (рух, міміка, пози) виступають не лише матеріалом для створення внутрішньої структури, в якій головну роль відіграють емоційність, чуттєве сприйняття тієї чи іншої життєвої ситуації, дії. Він несе в собі відбиток зовнішнього соціокультурного контексту. Хореографічне мистецтво, як частина культури в цілому, розкриває тип та особливості культури в певну культурно-історичну епоху за допомогою художніх засобів, пластичної мови й самої балетної вистави.

У загальнофілософському сенсі, образ – суб'єктивна копія об'єктивної реальності. Художній образ – це образ мистецтва, тобто феномен, спеціально створюваний у процесі особливої творчої діяльності за специфічними законами суб'єктом мистецтва – художником [1, 3].

Хореографічний образ – це конкретний характер людини, який проявляється в ставленні до навколишнього середовища. Характер героя проявляється на сцені в лінії його поведінки, в його діях засобами хореографічного мистецтва (пози, міміка, жести). Оскільки мистецтво хореографії найтіснішим чином пов'язане з розвитком культури, це теж накладає відбиток на хореографічний твір – від нього залежить ідейно-тематичний та образний зміст балетного спектаклю, зрештою, особливості сприйняття хореографічного номера глядачем.

Світ хореографічного образу диктує свої закони відображення соціокультурних реалій, заснованих не на буквальній відповідності життєвого й літературно-художнього матеріалу, а на ступені дотичності (відповідності) до метафоричного, поетичного відображення життя. Таємниця впливу танцю на людину полягає в силі узагальненості та багатозначності образу, який демонструє велич сміливих людських прагнень, високе напруження почуттів, залишаючи осторонь несуттєві дрібниці. Хореографічні образи, як правило, несуть у собі віддзеркалення етапних або ключових моментів життя. Завдяки великій опосередкованості та збуреній піднесеності образу, людина здатна зрозуміти сутність життєвих подій. Звернення до художньої практики світового балету дає можливість простежити тенденцію, пов'язану з виявленням нових, невикористаних раніше можливостей образного відображення соціокультурних процесів, у тому числі й нового ракурсу в підході до соціальних проблем, що має вагоме значення у соціальному вихованні населення країни [7, 125].

Так, відстежуючи трансформацію та еволюцію образів у балетному мистецтві, можна проаналізувати зміну й основні тенденції розвитку світової цивілізації та основні напрямки загального культурного процесу взагалі або окремі його структурні елементи. Наприклад, вивчаючи закономірності змін жіночих образів у хореографічному мистецтві, можна зробити висновки щодо розвитку феміністичного руху та його впливу на мистецтво. Так, розглядаючи балет І. Стравінського "Весна священна" в різноманітних інтерпретаціях відомих балетмейстерів різних років (В. Ніжинського, М. Бежара, П. Бауш, М. Грем, А. Прельжокажа), можна побачити, яким чином здійснювані зміни спричинені розвитком феміністичного руху: це найпереконливіше доводиться на прикладі аналізу образу головної героїні – від слабкої та невільної (у балеті В. Ніжинського) до сміливої войовничої жінки, що виривається з-під гніту соціальних стереотипів чоловічого домінування (у постановках П. Бауш, М. Грем, М. Бежара). Явище емансипації також можна спостерігати через відстеження зміни хореографічних образів (зокрема жіночих) на прикладі балету "Кармен": бачимо шлях від пригніченої до вільної жінки – корелятивно до світових тенденцій розвитку культури ХХ – початку ХХІ ст. у гендерній царині. Головна героїня (Кармен) еволюціонувала, зрештою, до жінки "чоловічого типу".

Секрет впливу танцю на реципієнта полягає в силі вираження людських переживань, у передачі почуттів високого напруження, у відверненні від всього дрібного й випадкового. Хореографічні образи, як правило, несуть у собі відображення етапних, ключових моментів життя, і завдяки своїй високій опосередкованості і схвильованій піднесеності вони виявляються здатними осягнути його сутність.

Художній образ є настільки значущим у хореографічному мистецтві, що деякі балетмейстери вважають за звичайне можливість відійти від створення будь-якої сюжетної лінії, як-от представники сучасної світової хореографії – Мерс Кеннінгем і Алвін Ніколаїс. Головним для цих хореографів є твердження, яке полягає в тому, що єдиним змістом танцю є сам танець. Представники такого напрямку, поширеного в країнах Європи та США, відкидають думку, що "сюжет" або будь-який "зміст" є необхідними балету. Вони стверджують незалежність танцю як виняткового комплексу рухів. Прагнення подолати натхненну, високо поетичну природу танцю виражається в них у зверненні до особливої, емоційно відрізненої від конкретної музики, що і має призвести, на думку Мерса Кеннінгема, до "створення образу, що творить світ за межами уяви" [3, 39].

Точка життя, тактильна реакція на потоки, що пронизують людину, мислення тілом та швидке реагування становлять сенс сучасного мистецтва. Митець знаходить сюжети й матеріал для творчості всюди: в політиці, стереотипах свідомості, ідеології, релігії, виробництві, рекламі, театрі й ритуалах повсякдення. Справедливіше було б сказати, що немає, мабуть, галузей, які не могли б дати притулок творчості. "Внаслідок того, що тактильні, тілесно іннервовані елементи все більше входять у структуру естетичного сприйняття, вони все менше організуються й визначаються простором образів і ніби представляють собою оперативний простір практики та події, яке владно пронизується ззовні лібідинальними енергіями. Те, що є "мистецтвом", віддаляється від образного простору твору до оперативного простору події, в собі самому самодостатньому" [10] – думка німецького дослідника цілком виразно спрямовує нас до концепції акціонізму. У низці усталених форм мистецтво акцій вирізняє, з одного боку, швидкість і безпосередність реакцій, а з іншого – цілісність та об'ємність, або, як прийнято характеризувати мистецтво епохи становлення людини розумної, синкретичність. Його пряма залежність від інтерактивного середовища схиляє до перегляду техніки вираження у бік прискорення способу повідомлення [5, 24].

У різні часи образи несли в собі різні контексти, мали відмінні цілі. Так, естетичні принципи класичного танцю відповідають об'єктивним поняттям і уявленням про прекрасне; гармонія системи класичного танцю полягає в симетрії, пропорційності, м'якості, закінченості і цілісності всіх елементів; гармонія і краса зовнішнього фізичного вигляду завжди тотожна в цій системі внутрішній гармонії, красі, духу. Естетичні норми класичного танцю обертаються у полі духовних норм життя людини. Краса, укладена в кожному русі, є джерелом величезної сили емоційного впливу класичного танцю. У сучасних балетних виставах балетмейстер намагається якнайдостовірніше відтворити реалії життя, розкрити найбільш болючі питання. Мета сучасних балетних вистав – зачепити глядача, торкнутись його чуттєвих сторін. Образи виступають більш яскравими, інколи навіть навмисно різкими. Для митця вистава – гра на почуттях глядача, чим глибше він торкнеться емоційного стану, тим більшим є успіх вистави. На сьогодні краса та естетичне захоплення твором відходять на другий план. Часто основою для сюжетів сучасних балетів слугує класична спадщина, проте драматична лінія настільки змінена, що подекуди балети не мають нічого спільного з протосюжетом. Починаючи від балетмейстерів танцю модерн, що на відміну від автентичних сюжетів змінювали образи, додаючи їм більш яскравих фарб та осучаснюючи теми. Так, нахабний геній сучасності Матс Ек в балеті "Спляча красуня" перетворив принцесу Аврору в наркоманку, а фею коштовностей – в блудливу секретарку, зарозумілу амазонку і блискучу поп-співачку. Не втративши жодної нотки з партитури Чайковського і не змінивши імен центральних персонажів, мовою сучасного танцю розповів історію про молоду, героїню, що абсолютно втратила розум і яку повертає до життя поцілунок не принца, а, скажімо так, першого порядного в її житті чоловіка.

Це програмний твір, він найменше претендує стати епатажним протестом. Матс Ек просто хотів показати на сцені, як у наші дні "працюють" балетні міфи (міфологеми), як змінилося їхнє сприйняття за сто років і що сталося з нами і зі світом за цей час. Адже сюжети вічні, нескінченні лише форми їх прояву, які залежать від країни та епохи, особистості балетмейстера, його менталітету, оточення, індивідуальності і, звичайно ж, підсвідомості. Без аналізу цих факторів ніяк не обійтися в мистецтві нашого століття.

Серед багатьох балетів Матса Ека особливо вражають переосмислення "Жизель", "Лебединого озера" і "Сплячої красуні". Брутальні Жизель і Одетта-Оділлія, перевернули всі уявлення про героїнь класичних балетів.

Отже, основою тенденції змін образів є перехід від естетично-красивих до різких, хвилюючих. Образи стали більш повсякденними, земними. Інколи для більшої реальності герої одягнені в звичайний, буденний, одяг [6].

Західноєвропейські балетмейстери сміливо змінювали класичні образи, починаючи з 1930-х років. Однак лише сьогодні на пострадянському просторі керівник "Київ Модерн-балету" Раду Поклітару, випускник Пермського хореографічного училища, показав на "Дягільєвських сезонах" спектакль "Лускунчик", який просто вразив розум і уяву пермських глядачів. У касах театру глядачів при купівлі квитка попереджали, що на виставу не можна приводити дітей. І дійсно, балет виявився недитячим. Маленька бездомна дівчинка Маша в різдвяну ніч, зазираючи в чужі вікна, засинає й уві сні стає дочкою багатих батьків, а хрещений батько Дроссельмайер дарує їй Лускунчика. А далі гості на балу спочатку влаштовують садо-мазо-ігри, а потім перетворюються на щурів, садять Машу в клітку-мишоловку і, продовжуючи оргію, б'ють її батогами. Часом спектакль просто страшний, часом шалено смішний, але до останнього моменту він тримає в напрузі. Кінець теж нетрадиційний: настає ранок, маленька жебрачка не пережила ніч на вулиці – замерзла, але це цікавить тільки щурів.

На відміну від більшості сучасних балетів, які обмежуються мінімалістськими декораціями, а найчастіше обходяться без них, "Лускунчик" поставлений із збереженням всіх канонів сценографії. Особливо вражають костюми. Величезні опасисті пацюки, вбрані в білі балетні пачки, пародіюють класичні па, викликають шквал овацій у залі [9].

Художній образ, як основний важіль створення мистецького твору, несе в собі відбиток культури і змінюється відповідно до основних тенденцій розвитку світової цивілізації. Безперечно, як і будь-яке мистецтво, танець – це картина наявного культурного устрою, і будь які зміни або течії мають вплив на балетні вистави, їх структурно ідеологічний зміст, і художні образи постають перед нами рушійною силою, завдяки якій ці зміни можна спостерігати.

На сьогодні балетмейстери прагнуть епатажності, намагаються шокувати глядача, і художні образи стають епатажними і шокуючими, на відміну від декорацій та основних сюжетних ліній. Художній образ постає як основа, що творить мистецтво, інші ж складові лише обрамляють його. Значення сюжету, змісту, форми також дуже велике, проте без образів – безпомічне і неможливе. З плином часу найбільших змін зазнають саме мистецькі образи, спостерігається тенденція дзеркального відображення образів та розвитку культури. Власне, це питання може стати темою для подальших досліджень.

Література

1. Глазюк Л. М. Эстетика: навч. посіб. для гуманітар. спец. / Л. М. Газнюк, С. В. Могильова, Н. О. М'яснікова, Н. М. Салтан ; за ред. Л. М. Газнюк. – К. : Кондор, 2011. – 124 с.
2. Інформаційно-довідковий сайт Буського району "ПЕРСПЕКТИВА" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.busk.com.ua/kultura_&_mystectvo.htm.
3. Иванов И.С. Мерс Каннингем: Жизнь в танце / И. Иванов // Эхо планеты. – 2005. – №44. – С. 38-40.
4. Легка І. Художній образ як першооснова хореографічного твору / І. П. Легка // Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: У 2 т. Т. 2; за ред. проф. В. Г. Виткалова. – Рівне : РДГУ, 2010. – Вип. 10. – С. 184-189.
5. Савчук В.В. Конверсия искусств / В. В. Савчук. – СПб. : Петрополис, 2001. – 288 с.
6. Спящая красавица \ The Sleeping Beauty (Матс Эк) [модерн-балет, авангард, VHS Rip]. Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tomi.net.ru/forum/vt.php?t=181378>.
7. Хендрик О. Развитие социальности людини інформаційного суспільства засобами хореографічного мистецтва / О. Хендрик // Вісник ХДАДМ. – Х., 2008. – Вип. 10. – С. 158-162.
8. Шариков Д. І. Мистецтвознавча наука хореологія як феномен художньої культури. Філософія. Історія. Практика і типологія хореографії. Словник : монографія / Д. І. Шариков. – К. : КиМУ, 2012. – 498 с.
9. Яковлева О. Остался в прошлом 20 (335) от 30 мая 2011 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.business-class.ru/article.php?id=20214>.
10. Voss D. Metamorphosen des imaginären – nachmoderne Blicke auf Dstetik, Poesie und Gesellschaft // Postmoderne. Zeichen eines kulturellen Wandels / Andreas Huysen, Klaus R. Scherpe Hg. Rowohlts Enzyklopedie. –Hamburg, 1986.

References

1. Hlazniuk L. M. Estetyka: navch. posib. dlia humanitar. spets. / L. M. Hazniuk, S. V. Mohylova, N. O. Miasnikova, N. M. Saltan ; za red. L. M. Hazniuk. – K. : Kondor, 2011. – 124 s.
2. Informatsiino-dovidkovyi sait Buskoho raionu "PERSPEKTYVA" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.busk.com.ua/kultura_&_mystectvo.htm.
3. Ivanov I.S. Mers Kanningem: Zhizn' v tantse / I. Ivanov // Ekho planety. – 2005. – №44. – S. 38-40.
4. Lehka I. Khudozhnii obraz yak pershoosnova khoreohrafichnogo tvoruu / I. P. Lehka // Aktualni pytannia kulturolohii: Almanakh naukovohto tovarystva „Afina” kafedry kulturolohii: U 2 t. T. 2; za red. prof. V. H. Vytkalova. – Rivne : RDHU, 2010. – Vyp. 10. – S. 184-189.
5. Savchuk V.V. Konversiya iskusstv / V. V. Savchuk. – SPb. : Petropolis, 2001. – 288 s.
6. Spyashchaya krasavitsa \ The Sleeping Beauty (Mats Ek) [modern-balet, avangard, VHS Rip]. Forum [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <http://tomi.net.ru/forum/vt.php?t=181378>.
7. Khendryk O. Rozvytok sotsialnosti liudyny informatsiinoho suspilstva zasobamy khoreohrafichnogo mystetstva / O. Khendryk // Visnyk KhDADM. – Kh., 2008. – Vyp. 10. – S. 158-162.
8. Sharykov D. I. Mystetstvoznachna nauka khoreolohiia yak fenomen khudozhnoi kultury. Filosofiia. Istoriiia. Praktyka i typolohiia khoreohrafii. Slovnyk : monohrafiia / D. I. Sharykov. – K. : KyMU, 2012. – 498 s.
9. Yakovleva O. Ostalsya v proshlom 20 (335) ot 30 maya 2011 g. [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.business-class.ru/article.php?id=20214>.
10. Voss D. Metamorphosen des imaginären – nachmoderne Blicke auf Dstetik, Poesie und Gesellschaft // Postmoderne. Zeichen eines kulturellen Wandels / Andreas Huysen, Klaus R. Scherpe Hg. Rowohlts Enzyklopedie. –Hamburg, 1986.

Щербак Е. В.

Значение художественного образа в хореографическом искусстве

В статье автором рассматривается значение и место художественного образа в искусстве, в частности хореографическом. Исследовано влияние и взаимосвязь основных культурных тенденций на смену образов в художественных произведениях разных времен.

Ключевые слова: художественный образ, искусство, балетный спектакль, хореографическое искусство, тенденции развития.

Shcherbakov Yu.

Meaning artistic image in Choreography

We consider the significance and place of the images in the art, including choreography. The influence of basic cultural trends and the correlation to these with regard to images in the art works of different times are factors that should be evaluated. We consider the significance and place of the images in the art, including choreography. The influence of basic cultural trends and the correlation to these with regard to images in the art works of different times are factors that should be evaluated.

We consider the artistic image is the main element by which the artist reflects personal attitude to the existing state of general cultural process. Every kind of art has its own specific laws of reflection of life, their special forms, expressive methods and its material. The task of any artist-poet, writer, musician, director or choreographer is to reproduce the atmosphere of that time by means of his art, which he describes in his work through the display of a specific event, that is, to create an artistic image.

Choreographic image is a complex fact. Its visible components (movement, facial expressions, and postures) serve not only the material for creating the internal structure, in which emotion, sensory perception of a life situation, actions play the main role. He carries the imprint of the external socio-cultural context inside. Choreography as part of the culture in general, reveals the type and peculiarities characteristics of culture in a definite cultural- historical era with artistic means of the plastic language and ballet performance.

Thus, examining the transformation and evolution of the images in the ballet we can analyze and change the main trends of development of world civilization and main lines of general cultural process or some of its structural elements. For example, studying the normality of changes in women's images in the choreography, we can conclude about the development of the feminist movement and its influence on art.

Artistic image, as the main purchase in creation works of artistic composition, brings the imprint of culture and changes according to the major trends in world civilization. Of course, like any art, dance is a picture of the existing cultural system, and any changes or trends affect the ballet performances, their structural and ideological content and artistic images arise as the driving power thanks to which these changes can be observed.

Artistic image is such a main element in the choreographic art that some choreographers consider usual the possibility to avoid creation of any plot line. For example, representatives of the world modern choreography- Merce Kennynhem and Alvin Nykolays. These choreographers' main assertion is that the only component of the dance is dance itself. Representatives of the similar trends which are common in European countries and the USA give up the idea that the "plot" and any "content" are necessary for the ballet. They affirm independence of the dance as exclusive movement complex. Seek of managing the inspired, poetical nature of the dance finds expression in appeal to the special, emotionally different from other music, and leads, according to Merce Kennynhem, to "image creation, which creates world beyond imagination".

Point of life, sense reaction on the flows running through people, body reflection and quick reaction make sense of the modern art. The artist finds plots and materials for his works everywhere: in politics, in the stereotypes of consciousness, ideology, religion, manufacture, publicity, theatre and rites of workaday life. It's fair to say that there is no branch where you cannot find creation: "As a result of sense, bodily innervated elements more and more coming into a structure of aesthetic perception, they organize and determine themselves less through images and present operative range of practice and events, which is run through by libidinal energy from outside. The thing we call "art" moves away from the figurative creation space to the operation space"- german investigator's thought totally refers to actionism. In the range of set up forms action art distinguishes from one hand quickness and reaction spontaneity, and from the other-completeness and extensionality, or as it is normal to characterize art of the epoch of formation of homo sapiens. Its dependence from interactive surroundings makes to examine expression techniques to the side of the speeding up of information. [5, p.24].

In different times images had different contents and different aims. Thus, esthetic principles of classical dance meet objective concepts and notions of the beautiful. Classical dance system harmony consists in the symmetry, proportionality, softness, completeness and integrity of all elements. Harmony and beauty of the outer physical air is always identical in the system of the inner harmony, beauty and spirit. Esthetic standards of classical dance are converted into people lives spiritual norms. The beauty in each movement is a source of huge power of emotional influence of the classical dance. In the modern ballet performances choreographers try to reflect the realities of life, solve the most painful problems, the modern ballet performances' aims are to captivate spectators, touch their sensual sides. The images are sometimes more bright, purposely dramatic. For the artist performance is a play on the spectators feelings, the more it touches his emotions, the more successful performance is. Nowadays beauty and esthetic admiration of the work come aside. Usually classical heritage serves as a plot for modern ballets, nevertheless the dramatic line is so different that sometimes the ballets have nothing in common. Modern dance choreographers differently from the authentic plots, changed images adding them bright colors and modern themes.

Choreographers seek for the shocking, try to shock spectators, so art images become shocking differently from the decorations and basic plot lines. Art image appears in front of us as a basic motive power, which creates art and the other components only frame it. Meaning of the plot, contests and form is also huge, but without images it is helpless and impossible. During some time exactly art images changed greatly, we can observe a tendency of images and culture development reflection, which will become a subject for the further investigation.

Key words: art image, art, ballet, choreography and trends.